

מ"ח 6234/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 6234/17 - ח'

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר

המבקש: פלוני

נ ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר; תגובת המשיבה לבקשה מתאריך
29.10.2017 ; הודעה מטעם המבקש מתאריך
31.12.2017

המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד יוסף (ג'ואי) אש

החלטה

1. בפני בקשה להורות על משפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בעניינו של המבקש, אשר הורשע בביצוען של עבירות מין באחייניותיו הקטינות, והוצא בעניינו צו פיקוח מכוחו של חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק ההגנה).

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

2. בתאריך 08.06.1999 בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופטים: י' פלפל, נ' הנדל ו-ר' יפה-כ"ץ) הרשיע את המבקש (בעקבות התפתחויות שונות שלא מצאתי מקום לפרטם כאן), לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירות מין, לרבות מעשי סדום ואינוס, באחייניותיו הקטניות (ראו: ת"פ 903/98).

3. בתאריך 21.07.1999 בית המשפט המחוזי בבאר-שבע השית על המבקש, בין היתר, עונש של 12 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. ערעורו של המבקש כנגד חומרת העונש לבית משפט זה – נדחה (ראו: ע"פ 5865/99 פלוני נ' מדינת ישראל (07.06.2001) (כב' השופטים: ד' דורנר, ד' ביניש, ו-א' לוי)).

4. המבקש הגיש ארבע בקשות למשפט חוזר כנגד הרשעתו, אשר נדחו כולן (ראו: מ"ח 11130/02 מתאריך 17.02.2003 (הנשיא א' ברק); מ"ח 3428/03 מתאריך 04.05.2003 (הנשיא א' ברק); מ"ח 2321/04 מתאריך 13.04.2004 (הנשיא א' ברק); מ"ח 7896/13 מתאריך 18.12.2013 (המשנה לנשיא (כתוארה אז) מ' נאור)).

5. עניינה של הבקשה הנוכחית למשפט חוזר בהליכים, מושאי צו פיקוח, אשר התנהלו בבתי המשפט בבאר-שבע ובירושלים. אפרט עתה בהקשר אליהם כל הדרוש לצורך הכרעה במכלול.

צו הפיקוח

6. בתאריך 17.01.2010 בית המשפט המחוזי בבאר-שבע הנכבד הוציא צו פיקוח בעניינו של המבקש לפי חוק ההגנה לתקופה של ארבע שנים. ערר שהוגש כנגד מתן צו הפיקוח לבית משפט זה – נדחה (ראו: בש"פ 962/10).

תוקפו של הצו הוארך מעת לעת. בתאריך 20.04.2015 בית המשפט המחוזי בבאר-שבע האריך את תוקפו של צו הפיקוח – למשך שלוש שנים נוספות (החל מתאריך 14.01.2015), וזאת בהסכמת המבקש ובאת-כוחו – עו"ד הילה טל (להלן: הסניגורית).

א. ההליכים בבתי המשפט בבאר-שבע

7. בתאריך 13.01.2016 המשיבה הגישה כנגד המבקש כתב אישום לבית משפט השלום בבאר שבע. במסגרת כתב האישום נטען כי המבקש הפר את צו הפיקוח, בין היתר, בכך שהוא לא שיתף פעולה עם קצין הפיקוח ועבד בעבודות שונות, מבלי לקבל אישורו של קצין הפיקוח לכך, כנדרש בצו הפיקוח.

8. בתאריך 01.02.2016, לאחר דיון מקדמי שנערך בפני בית משפט השלום בבאר-שבע, במהלכו בית המשפט נחשף, בהסכמת באי-כוח הצדדים, לחומר הראיות – הצדדים הציגו בפני בית המשפט הסדר טיעון, אשר במסגרתו כתב האישום תוקן. באותו תאריך בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט א' ברסלר-גונן) הרשיע את המבקש, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן בהפרת צו פיקוח – בירה לפי סעיף 22(א) לחוק ההגנה. באותו מועד, בית משפט השלום בבאר שבע גזר גם את דינו של המבקש, בין היתר, לעונש של חודשיים מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. המבקש היה מיוצג בהליך זה בידי הסניגורית (ראו: ת"פ 25473-01-16) (להלן: עמוד 2

תיק באר-שבע).

9. בתאריך 31.07.2017, לאחר הליכים נוספים שלא מצאתי מקום לפרטם כאן ואשר כללו פניה לבית המשפט המחוזי. המבקש הגיש לבית משפט השלום בבאר-שבע: "בקשה לעיון חוזר ולביטול הרשעה", ובגדרה הוא טען כי: "ההרשעה התבססה על תצהירים כוזבים". בית משפט השלום בבאר-שבע הנכבד דחה את הבקשה במתכונת בה הוגשה וקבע כי יש להגיש את הבקשה לבית המשפט העליון.

ב. ההליכים בבתי המשפט בירושלים

10. בתאריך 04.05.2016 המשיבה הגישה כנגד המבקש כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים. במסגרת כתב האישום יוחסו למבקש עבירות של תקיפת עובד ציבור והפרת צו הפיקוח.

11. בתאריך 19.06.2017 בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד"ר א' גורדון) הרשיע את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, בהפרת צו הפיקוח. בצד האמור, המבקש זוכה מביצוע עבירה של תקיפת עובד ציבור (ראו: ת"פ 14218-05-16).

12. בתאריך 05.07.2017 בית משפט השלום בירושלים השית על המבקש, בין היתר, ארבעה חודשי מאסר על תנאי.

13. בתאריך 23.07.2017 המבקש הגיש לבית משפט השלום בירושלים "בקשה לעיון חוזר", וכן מסמך שכותרתו: "המשך טיעוני לזיוף דוחות ואזהרות" כלשונו. באותו תאריך, בית משפט השלום בירושלים דחה את שתי הבקשות בקובעו כי לא ניתן לקיים הליך של עיון חוזר בפסק דין.

14. המבקש, כשהוא מיוצג עתה בידי סניגור אחר, הגיש ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים. במסגרת הערעור נטען כי צו הפיקוח לא התייחס לצורך בקבלת אישור מוקדם לעבודות מזדמנות, וכי העובדה שהמערער הגיע לירושלים כדי למכור ספרים – איננה מהווה הפרה של תנאי צו הפיקוח. עוד נטען כי יחידת הפיקוח ידעה שהמבקש מוכר ספרים באופן מזדמן, אך היא לא הנחתה את המבקש להימנע ממעשיו אלה.

15. בתאריך 05.12.2017 בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: ג' כנפי-שטייניץ, י' מרזל, ו-א' רומנוב) דחה את הערעור על שני חלקיו. במסגרת זו נקבע כי אין מקום להתערב בפסק דינו של בית משפט השלום הנכבד. נפסק כי מעשיו של המבקש מהווים הפרה של צו הפיקוח שניתן בעניינו, וכי אין מקום להבחין, בנסיבות, בין עבודה קבועה למזדמנת. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע עוד כי קצין הפיקוח הזהיר את המבקש מפני הפרת צו הפיקוח בכל הקשור למכירת ספרים. לבסוף, בית המשפט המחוזי בירושלים דחה גם את ערעורו של המבקש כנגד גזר הדין.

טענות הצדדים

16. בתאריך 03.08.2017 המבקש, כשהוא איננו מיוצג, הגיש את הבקשה למשפט חוזר שבכותרת. במסגרת הבקשה, המנוסחת בחוסר בהירות רבה, המבקש טוען כי בהרשעתו בתיק באר שבע נגרם לו "עיוות דין ממשי". לשיטת המבקש, הודאתו במסגרת תיק באר שבע נעשתה בעקבות: "עסקת טיעון שנכפתה עלי באיום", כלשונו. המבקש הוסיף וטען כי בית משפט השלום בבאר-שבע "הסתמך על מסמכים שזויפו", לגירסתו, בידי קצין הפיקוח. במסגרת זו המבקש הפנה, בין השאר, גם לטענותיו בערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי בירושלים.

17. בתאריכים 13.08.2017, 20.08.2017 ו-24.08.2017 – המבקש הגיש, ללא נטילת רשות, בהתאמה, את המסמכים הבאים: בקשה להוספת ראייה נוספת ל"חיזוק טענת הזיוף", "סיכום ותוספות טענות למשפט חוזר" ו-"המשך טענות". במסגרת זו, ככל שניתן להבין את כוונתו של המבקש – המבקש טוען כי הוא הציג בפני השוטרים שחקרו אותו בגדר תיק באר שבע – פירוט של שיחות טלפון על גבי מסך מכשיר הטלפון שלו, דבר שלשיטתו, הוכיח את גירסתו כי הוא ענה לקצין הפיקוח, כנדרש ממנו. המבקש העלה עוד טענות כלפי המשטרה והפרקליטות שטיפלו בתיק זה בפני בית משפט השלום בבאר-שבע. המבקש גם הלן על התנהלותה של הסניגורית, אשר לגירסתו: "לא הציגה את הראיות בפני כולם, כולל כב' השופט ברסלר". המבקש טען עוד כי קיימות בגירסתו של קצין הפיקוח, מושא תיק באר-שבע, סתירות שונות, וכי זה, לשיטתו, אף זיף ראיות בעניינו. לבסוף, המבקש העלה טענות לעניין מצבו הבריאותי והכלכלי הקשה הנטען.

18. בתאריך 29.10.2017 בא-כוח המשיבה, שהתבקש ע"י בית המשפט להתייחס לבקשה – הגיש את תגובתו. לטענתו, דין הבקשה להידחות, שכן טענותיו של המבקש מערבות בין הליכים וראיות שונים, הן חסרות בסיס עובדתי ומשפטי, והן נטענות בעלמא וללא אסמכתאות. בא-כוח המשיבה מוסיף כי המבקש לא פירט מי איים עליו להגיע להסדר הטיעון בתיק באר שבע, כטענתו, וכיצד איום נטען זה גרם לו להסכים להסדר הטיעון. עוד נטען שבכל מקרה טענותיו של המבקש עומדות בסתירה לאמור בפרוטוקול הדיון.

19. בא-כוח המשיבה מוסיף וטוען כי המבקש לא צירף לבקשתו כל ראיה חדשה לעניין פירוט הטלפונים הנטען על-ידו, לא הסביר מהו טיבה המדויק של הראיה החדשה הנטענת, ולא מסר או פרטים נוספים לגביה, ואף לא הבהיר מדוע היא לא הוגשה קודם לכן. בא-כוח המשיבה ציין לבסוף כי נוכח: "אינדיקציות מסוימות לגבי מצבו הרפואי והנפשי של המבקש" – המשיבה נמנעת, לעת הזו, לבקש את חיובו של המבקש בתשלום הוצאות לאוצר המדינה.

20. בתאריך 01.11.2017 המבקש הגיש בקשה למינוי סניגור ציבורי, והמבקש הופנה בהתאם להחלטתו, לסניגוריה הציבורית, לבחינת האפשרות לייצג את המבקש לפי הנוהל המקובל אצלה לעניין זה.

21. בתאריך 05.12.2017 הסניגוריה הציבורית הודיעה, לאחר שנציגיה הבהירו למבקש את אופן הטיפול בבקשות למשפט חוזר אצלה – כי המבקש מסר שהוא מעוניין להמשיך את ההתדיינות בבקשה למשפט חוזר שהגיש בכוחות עצמו.

לאחר הצגת השתלשלות הדברים אפנה עתה לליבון הדברים.

דין והכרעה

22. לאחר שעיינתי בבקשה, בהשלמות הטענות מצד המבקש, בתגובת המשיבה לה, ובחומרים שצורפו אליהם – הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. אביא את הנימוקים לכך מיד בסמוך.

23. הסמכות להורות על עריכתו של משפט חוזר מותנית בקיומה של אחת העילות המנויות בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט, הקובע, בין השאר, כדלקמן:

"31. (א) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה...

(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון...

(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין" (ההדגשות שלי - ח"מ).

24. בפסיקתנו נקבע כי המשפט החוזר נועד לבחון ספקות העולים ביחס להרשעתו של אדם, ובלבד שהוכחה תשתית איתנה וממשיית בנוגע לקיומה של אחת העילות המנויות ב-21#; ל-21#; (ראו: מ"ח 226/16 זלום נ' מדינת ישראל (29.06.2016); מ"ח 6255/17 ביטרן נ' מדינת ישראל (28.11.2017) (להלן: עניין ביטרן)). עוד נפסק כי משפט חוזר הינו הליך חריג וייחודי, אשר בקשות לקיימו מאושרות באופן מצומצם ובמשורה (ראו: מ"ח 7/07 ברמן נ' מדינת ישראל (22.08.2007); מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל (07.09.2017) (להלן: עניין שלום)).

25. הנטל המוטל על מי שמבקש כי יתקיים משפט חוזר בעניינו מחמת קיומה של ראיה חדשה העשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובתו – הוא נטל כבד (ראו: מ"ח 4191/11 אגבאריה נ' מדינת ישראל (06.06.2012)). נפסק כי כדי לבסס עילה למשפט חוזר בעילה זו על הראיות צריכות להיות חדשות במובן המהותי, קרי לא כאלו שניתן היה להגישן בבתי המשפט הקודמים ומובאות עתה כדי לנסות להטות את הכף (ראו: עניין שלום, פסקה 25). עוד נקבע כי: "טענות סתם אינן 'עובדות או ראיות', שיש בהן כדי להצדיק את עריכתו של משפט חוזר" (ראו: מ"ח 1097/99 בר נוי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (10.03.1999)). ב-מ"ח 6/84 מאמא נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 498 (1984) בנוסף נפסק לעניין זה כי: "בנקיטת הלשון 'עובדה חדשה' או 'ראיה חדשה' לא נתכוון המחוקק לכל טענה אשר בעצם השמעתה הופכת כביכול לראיה חדשה אלא הכוונה לעובדה או לראיה אשר יש בה אמינות לכאורית" (ראו: שם, בעמ' 500).

26. בצד האמור לעיל נפסק כי העילה הקבועה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, נועדה להרחיב את גדרי סמכותו ושיקול דעתו של בית המשפט בבואו להחליט אם להורות על קיומו של משפט חוזר. תכליתה היא להביא: "לתיקון עיוות דין שורשי, אשר יש חשש שהביא להרשעתו של אדם חף מפשע" (ראו: מ"ח 4990/14 דאוד נ' מדינת ישראל, פסקה מ"ד (28.04.2015)). בגדר עילה זו בית המשפט רשאי להתחשב בנסיבות מיוחדות, שהמחוקק לא יכול היה לחזותן מראש, כדוגמת: פגמים דיוניים שורשיים, שמקימים חשש לקיומו של עיוות דין לנאשם. מדובר ב"עילת סל", אשר איננה כוללת יסודות משפטיים מוגדרים (ראו: מ"ח 8390/01 אקסלרוד נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 607 (2005)). בבוחנו עילה זו, בית המשפט משקיף "במבט-על" על מלוא חומר הראיות הקיים בפניו,

ושואל את עצמו האם על-פי השקפתו קיים חשש של ממש כי בהרשעת המבקש נגרם לו עיוות דין (ראו: עניין ביטרן). נפסק כי בית משפט זה יורה על עריכתו של משפט חוזר לפי עילה זו רק בהתקיים נסיבות יוצאות דופן (ראו: עניין שלום).

27. לאחר סקירת הדין הרלבנטי אפנה עתה לבחינת עיקרי טענותיו של המבקש.

28. לעניין הראייה החדשה הנטענת - המבקש לא צירף לבקשה, או למסמכים השונים שהגיש, את הראיה החדשה הנטענת לעניין "היסטוריית הטלפונים" שלו. המבקש אף לא פירט דבר לעניין תוכנה הקונקרטי של ראייה חדשה נטענת זו, לרבות: האם כוונתו לרשומות המצויות בזיכרון מכשיר הטלפון של המבקש, או לפלט שיחות טלפוניות. המבקש גם לא הסביר מהו התאריך בו בוצעו שיחות הטלפון הנטענות, ומהו תוכן המדויק. מעבר לכך, המבקש גם לא ביאר מדוע הראיה החדשה הנטענת לא הוגשה על ידו במסגרת תיק באר-שבע. אם בכך לא די, על פני הדברים, גירסתו של המבקש במשטרה איננה מתיישבת עם טענתו לפיה ענה "מספר פעמים" לקצין הפיקוח, כנטען על ידו כעת (ראו: הודעת המבקש מתאריך 12.01.2016).

29. לעניין קיומו של חשש של ממש לקיומו של עיוות דין - עיון בפרוטוקול הדיון בפני בית משפט השלום בבאר-שבע מעלה כי באי-כוח הצדדים הסכימו לקיים הליך של דיון מקדמי במסגרתו בית המשפט יחשף לתיק החקירה. לאחר שיג ושיח בין הצדדים, שנערך כחלק מההליך המקדמי - באי-כוח הצדדים הצהירו כי הם הגיעו להסדר טיעון. לאחר מכן, המבקש הצהיר לפרוטוקול כדלקמן:

"קיבלתי והבנתי את הסברי בית המשפט. הסדר הטיעון מקובל עלי ואני שלם עימו. אני מבקש להודות בכתב האישום המתוקן" (ראו: עמ' 1 לפרוטוקול מתאריך 01.02.2016); ההדגשה שלי - ח"מ).

בהמשך, הסניגורית ציינה לפרוטוקול כך:

"כתב האישום המתוקן הוקרא לנאשם [המבקש - ח"מ] והוסבר לו תוכנו וזכויותיו. הנאשם [המבקש - ח"מ] מודה בעובדות כתב האישום המתוקן" (ראו: עמ' 2 לפרוטוקול; ההדגשה שלי - ח"מ).

בשלב הבא, בית משפט השלום בבאר-שבע הוסיף וציין לפרוטוקול כדלקמן:

"בית המשפט עובר בעצמו עם הנאשם [המבקש - ח"מ] על כתב האישום ומוודא עם הנאשם [המבקש - ח"מ] הודאתו" (ראו: עמ' 2 לפרוטוקול; ההדגשה שלי - ח"מ).

רק לאחר כל האמור לעיל - המבקש הורשע בכתב האישום המתוקן, על פי הודאתו.

30. נוכח השתלשלות הדברים המתוארת לעיל, ובשים לב למועד בו הועלתה טענת המבקש כנגד הודייתו, ולכך שהמבקש לא הציג כל ראיה לכך שהסדר הטיעון נכפה עליו – לא מצאתי כי נפל פסול בהודייתו של המבקש, מושא תיק באר-שבע, באופן המצדיק עריכת משפט חוזר בעניינו (ראו: מ"ח 779/13 יקותיאל נ' מדינת ישראל (06.06.2013)). בפסיקתנו נקבע בהקשר זה כדלקמן: "אם הנסיבות בהן יתיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו הינן חריגות, על אחת כמה וכמה הן יהיו חריגות בהליך של בקשה למשפט חוזר" (ראו: מ"ח 3633/08 אליטוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (25.11.2008)). כך בכלל, וכך גם בעניינו.

31. זאת ועוד – אחרת. טענתו של המבקש כנגד הסניגורית בהליך בפני בית משפט השלום בבאר-שבע לעניין אי-הצגת ראיות – תמוהה נוכח קיומו של דיון מקדמי בתיק זה, במסגרתו הוסכם בידי באי-כוח הצדדים כי בית משפט השלום הנכבד ייחשף לתיק החקירה (ראו: פרוטוקול מתאריך 01.02.2016, בעמ' 1). אם בכך לא די – המבקש לא צירף לבקשה את תגובתה של הסניגורית כנדרש, וזאת בניגוד: "לשכל הישר, לכללי הצדק הטבעי ולהגינות בסיסית" (ראו: מ"ח 4620/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"ד (29.11.2015)).

בנסיבות אלו, לא מצאתי כי מתקיים כאן חשש ממשי לעיוות דין, המצדיק עריכת משפט חוזר בעניינו של המבקש (ראו: מ"ח 4811/12 סאלם נ' מדינת ישראל (02.05.2013)).

32. נוכח כל האמור לעיל – הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ד בטבת התשע"ח (11.1.2018).

המשנה לנשיאה

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. K05.doc_17062340 דנ+מה

מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, &21#;